

Bibliotekar, bibliotek og uddannelsespolitik i Kina

Hvis en bibliotekar har et meget højt politisk bevidsthedsniveau, men den faglige standard ikke er tilfredsstillende, kan han ikke bidrage til vort lands udvikling og tjene folkets interesser. Det modsatte gør sig selvfølgelig også gældende, siger lederen af Pekings Universitetsbibliotek, Guo Sun-nien, i dette interview med Pierre Evald. I interviewet fortæller Guo Sun-nien, som også forelæser på biblioteksskolen på Peking Universitet, om bibliotekaruddannelsen og biblioteksudviklingen i Kina efter kulturrevolutionen og det efterfølgende opgør med de fires bande. Ifølge Guo Sun-nien skal biblioteket udbrede og propagandere for marxismen-leninismen og Mao Ze-dongs tanker. Det skal tjene klassekampen, kampen for produktionsfremgang og de videnskabelige og tekniske eksperimenter. Men universitetsbiblioteket skal også sikre, at det videnskabelige forskningsarbejde og undervisningen på universitetet forløber gnidningsløst. "For vi stræber mod at uddanne folk med både en høj socialistisk bevidsthed og et højt kulturelt niveau", siger han.

Interview med Guo Sun-nien

Hvor mange uddannelsessteder findes der i Kina for bibliotekarer netop nu?

Der er i øjeblikket kun to steder i Kina, hvor vi uddanner bibliotekarer. Det ene steder er her på Peking Universitet i afdelingen for Library Science. Det andet sted er i Wuhan, hvor der også på Wuhan Universitet er en afdeling for Library Science. Antallet af færdiguddannede bibliotekarer fra disse to afdelinger er imidlertid langt fra tilstrækkeligt til at dække landets behov for bibliotekarer, og derfor planlægges der nu oprettelse af nye afdelinger for Library Science i flere af vore provinser.

Ved disse to afdelinger for uddannelse af bibliotekarer tilstræber vi at kvalificere bibliotekarer til at arbejde både på folkebiblioteker i provinserne, i de selvstyrende byer, i de autonome områder samt på de videnskabelige akademier og øvrige institutioner for videregående uddannelse, herunder universiteter og colleges.

Da der for tiden er en udtalt mangel på bibliotekarer i Kina, forsøger vi som hjælpeforanstaltning at få bibliotekarer, der allerede har trukket sig tilbage på grund af alder, til at genoptage deres arbejde med fuld løn. Så længe de har vilje og evne til at arbejde, lader vi dem så gøre det.

Hvor lang tid varer den teoretiske del af uddannelsen?

På Peking Universitet tager uddannelsen tre år på afdelingen for Library Science.

Denne tre-årige uddannelse kvalificerer altså både til biblioteksarbejde ved folkebiblioteker og ved videnskabelige biblioteker?

Ja, det er korrekt. Under de nuværende forhold er det endvidere nødvendigt for de studerende efter endt studium at have en vis periode med bibliotekspraksis, før de kan siges at være fuldt færdiguddannede. For vi kan tale om to kategorier af studerende. En gruppe studenter rekrutteres til uddannelsen direkte fra et bibliotek, hvor de gennem et stykke tid har haft praktisk arbejde. Og en anden gruppe, der ikke har denne forudgående praksis.

Hvordan er selve studiet på afdelingen for Library Science opbygget?

De tre års teoretiske studier er opbygget på følgende måde. Først to år, hvor de studerende arbejder med grundlæggende biblioteksteoretiske og politiske studier, derefter følger det sidste år, der optages af obligatoriske specialestudier for de studerende.

Da de som færdiguddannede skal fungere i jobs, der er bestemt af statens behov, og da vi kender disse, tager vi dem i betragtning og giver de studerende faglige emner og kurser, der modsvarer disse behov. Tre kurser indenfor grundlæggende politiske emner tilbydes i løbet af de første to år. Det er kurser om filosofi, om political science og om det kinesiske kommunistpartis historie. I studiets to første år tilbydes endvidere grundkurser i Library Science.

Hvad er det faglige indhold i disse grundkurser?

Disse kurser kan betegnes som en samlet gennemgang af de grundlæggende teorier indenfor Library Science. Til eksempel arbejdes der med bibliotekspolitik og med bibliotekernes natur og formål. Altså med de ledende principper, der er nødvendige, for at vi kan gøre et godt stykke arbejde og drive vore biblioteker forsvarligt. Desuden tilegner de studerende sig viden om bibliotekernes forskellige virksomhedsformer, om boganskaffelser, katalogisering og klassifikation, udlånsarbejde og referencearbejde. Disse emner er indeholdt i endnu et grundkursus. Udover disse fire grundkurser er der endnu en række kurser. Næmlig et i referencebøgers brug samt tre kurser indeholdende en nødvendig basisviden: Et kursus i Kinas historie, et i kinesisk litteratur og et i verdenshistorie.

Endvidere kræves det af de studerende at de lærer ét fremmedsprog. Dette sprogkursus er obligatorisk, men de studerende kan frit vælge det sprog de ønsker at studere, nogle studerer engelsk, andre vælger til ex. klassisk kinesisk til deres sprogkursus.

I det tredje og sidste år deles de studerende i fire specialeretninger bestemt af statens behov. En specialeretning er klassifikation og ordning af klassiske kinesiske bøger, en anden er klassifikation og katalogisering af bøger på fremmede sprog, en tredje retning beskæftiger sig med indexering af bøger indenfor teknik og naturvidenskab på fremmede sprog og den sidste retning er referencearbejde med såvel kinesiske som udenlandske bøger. De studerendes fordeling på de forskellige specialekurser er bestemt af deres fremtidige behov og de gennemgår kun ét af de udbudte specialekurser.

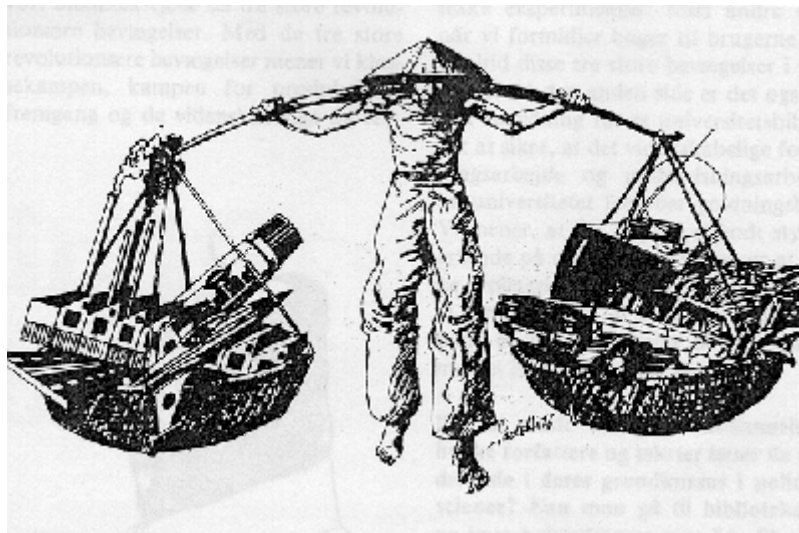
Hvilke kriterier indgår i udvælgelsen af de studerende til bibliotekaruddannelsen? Tages der hensyn til forudgående bibliotekspraksis, skolegang, eksaminer, forældrenes sociale status etc.?

Da vi for tiden gennemgår en reformperiode indenfor uddannelsen medfører dette nogle ændringer i optagelsessystemet. Netop nu slår vi ind på en rekrutteringspolitik, der går ud på at optage de dygtigste blandt ansøgerne. Men et vist antal studiepladser holdes åbne for dem, der har praktisk biblioteksarbejde bag sig, og af det totale antal studenter, der optages på afdelingen for Library Science, er det næsten 1/3 der har denne forudgående erfaring med praktisk biblioteksarbejde.

Skal denne ændring i bibliotekaruddannelsen ses i sammenhæng med Deng Ziao-pings arbejdsprogram fra oktober 1975? I dette 10-punkts-program stiles der mod et højere niveau i uddannelserne og en opprioritering af det fagspecifikke, professionelle indhold i

studierne.

Hvad angår Peking Universitet og afdelingen for Library science er den politik, vi nu arbejder efter, i overensstemmelse med formand Maos uddannelsespolitik. Dette skal forstås derhen, at uddannelsespolitikken skal forbindes med den generelle politiske udvikling, og uddannelserne skal kombineres med fysisk arbejde. Vi stræber mod at uddanne folk med en høj socialistisk bevidsthed og med et højt kulturelt niveau (culturel level). Men i de sidste par år har indblanding og sabotage fra de fires bande haft en stærk indflydelse. Som et resultat heraf kunne formand Maos uddannelsespolitik ikke gennemføres på forsvarlig vis. Efter tilintetgørelsen af de fires bande handler vicepræsident Deng Ziao-ping i overensstemmelse med formand Maos uddannelsespolitik og forsøger at bringe tingene på plads, d.v.s. tydeliggøre begreberne om, hvad der er rigtigt, og hvad der er forkert, begreber der blev rodet sammen under de fires bande. Vi forsøger således at rette op på de forhold, der blev vendt på hovedet under de fires bande. Som et eksempel herpå kan vi tage vor optagelsesprocedure. Tidligere, da de fires bande havde kontrollen med vore universiteter, blev de studerende optaget efter indstilling og anbefaling og ikke efter points opnået ved adgangseksaminer, da der ingen adgangseksaminer var overhovedet. Som et resultat heraf blev den teoretiske standard blandt studenterne meget lav. Da de studerende havde uens teoretiske forudsætninger, var det meget vanskeligt at udføre vort undervisningsarbejde tilfredsstillende. Af vore tidligere studerende kom nogle direkte fra bibliotekerne, hvor de måske havde arbejdet i nogle år, og de havde en god erfaring, andre kom fra senior middle schools og atter andre kom fra junior middle schools med et meget lavt kulturelt niveau. Som et resultat af den store forskel i de studerendes teoretiske forudsætninger og kvalifikationer var det meget vanskeligt at gennemføre vort undervisningsprogram og meget svært for lærerne at holde forelæsninger, der svarede til alle studenternes behov. Og de studerende havde kun ringe held med deres studier. Så vi er nødt til at indrømme, at kvaliteten af vor undervisning i de sidste par år har været for lav. De studerende, vi uddannede dengang, havde ikke forudsætninger for at gøre et godt stykke arbejde. Derfor forsøger vi nu at indarbejde flere slags kontrolforanstaltninger i vort uddannelsesarbejde, og ændringerne i vor optagelsesprocedure kan ses som et udtryk herfor.

Universitetsbiblioteket i Peking

Peking Universitetsbibliotek oprettedes i 1902 i det centrale Peking. Mao arbejdede på avislæsesalen i 1918 og kom her i forbindelse med bibliotekets leder, Li Ta-chao, der var en drivende kraft bag grundlæggelsen af KKP i 1920'erne. Biblioteket fulgte i 1953 udflytningen af universitet. Det led under kulturrevolutionen kun meget begrænsede tab til trods for den udsatte beliggenhed.

En tidligere decentraliseret institutfagsalsordning blev ved indvielsen af den nye fireetagers biblioteksbygning 1975 erstattet af en struktur, hvor de tidligere samlinger nu integreredes i den

nye bygning, der også rummer omkring 2400 læsepladser for studerende og lærere. Studerende har ikke adgang til de lukkede hylder for hjemlån, men forespørgsler går via kartotek til bibliotekar. Lærerne derimod har adgang til de lukkede magasiner, ligesom de også kan benytte et læserum med udenlandske tidsskrifter og aviser. De studerende har adgang hertil efter indhentet tilladelse fra en lærer, og læserummets periodika er opstillet i fire grupper efter publiceringssted: USA - Europa - Japan - Sovjet.

En fremskudt placering har faglæsesalen for studier af m-l-m-tænkning, der sammen med et udstillingsrum for klassiske bøger og manuskripter ligger i stueplan med direkte adgang fra forhallen.

Statistik: Bogbestand ca. 1,3 mill. bind, heraf ca. 800.000 udenlandske.

Årlig accession 60-80.000 enheder.

Løbende tidsskriftsabonnementer 6200, heraf 3200 udenlandske.

Dagligt udlån ca. 2500 enheder.

Yan Jing Universitetet i Peking

Peking Universitet - Yan Jing Universitetet - grundlagdes i begyndelsen af århundredet i et klassisk kinesisk parkanlæg udenfor Peking. Bag oprettelsen stod amerikanske interesser, der her formidlede en elitær uddannelse til et begrænset antal kinesiske studenter. Da pladsforholdene i det centrale Peking blev for trange for Peking Universitet, besluttedes det i 1953 at flytte dette udefor bykernen. Under kulturrevolutionen spillede universitetet en stor rolle som kraftcenter for de antiautoritære massebevægelser. Det var her, Mao i sommeren 1966 op slog sin berømte vægavis, "Bombardér hovedkvarteret" og dermed åbnede for rødgardisternes angreb på den borgerliggjorte fløj i partiet. Jiang Qing havde nær kontakt til de intellektuelle kredse på universitetet og helt frem til de fires bandes fald 5. oktober 1976, spillede hun en meget aktiv rolle i den politiske udvikling på universitetet. Af universitetets 7000 studerende bor hovedparten på sovesale i selve campusområdets afvekslende terræn, omgivet af parker og søer.

På bygningerne er der rester af storskriftsplakater, der som formidlingsform kan takke kulturrevolutionen for deres prestige. Under uddannelsesdebatten rettet mod Zhou Rong-xin (og dennes bagmand Deng Ziao-ping) sidst på året 1975 ankom daglig lastbillæs fra pekingborgere, der kunne tilegne sig informationer fra vægaviserne og formidle dem videre til deres enheder før offentliggørelsen i den "rigtige" presse.

Det er blevet hævdet at en hel del unge uddannet efter Kulturrevolutionen har haft en så utilstrækkelig faglig uddannelse, at de er ukvalificerede til at fungere i statens tjeneste. Gør dette sig også gældende indenfor bibliotekssektoren?

Alle vore kandidater anvises arbejde i overensstemmelse med en samlet planlægning, og det er vigtigt, at vore kandidater fra Universiteterne hæver deres niveau med henblik på deres fremtidige arbejde. Efter tilintetgørelsen af de fires bande bestræber alle landets biblioteker sig stærkt på at hæve det professionelle niveau hos de kandidater, der blev uddannet i perioden efter Kulturrevolutionen. En anden måde at rette op på dette forhold, er de kurser som vor afdeling for Library Science i det sidste års tid eller to har afholdt for at hjælpe de bibliotekarer, der er uddannet for et par år siden med at udvikle deres professionelle færdigheder. Disse in-service kursister studere nu på universitetet med fuld løn, og de anstrenger sig for at gøre et godt stykke arbejde.

Udover at udvikle den socialistiske bevidsthed ved politisk skoling er det altså også nødvendigt at sikre det faglige niveau. Kan der siges noget om balancen mellem disse størrelser?

For at citere formand Mao, så siger han, at vi må udvikle os moralsk, fysisk og intellektuelt. Hvis en bibliotekar har et meget højt politisk bevidsthedsniveau men den faglige standard ikke er tilfredsstillende, kan han ikke bidrage til vort lands udvikling. Og det modsatte gør sig

selvfølgelig også gældende. Men uden en høj politisk bevidsthed kan man afgjort ikke tjene folkets interesser.

Så I må gå på to ben også indenfor uddannelsespolitikken?

Ja, og det er derfor vi har et slogan, der siger, at vi skal uddanne kadrer, der er både røde og eksperter. Med rød mener vi socialistisk bevidsthed, med ekspert mener vi professionel, teoretisk indsigt og dygtighed. Vi mener at de fires bande lagde hovedvægten på politiske studier og derved forsømte det faglige indhold i uddannelserne.

På den 4. folkekongres i januar 1975 fremførte Zhou En-lai planen om de fire moderniseringer, d.v.s. modernisering af de fire sektorer landbrug, industri, forsvar og videnskab. Denne økonomiske udviklingsplan frem mod år 2000 stiller nogle bestemte krav til uddannelsespolitikken og Deng Ziao-ping har i denne forbindelse sagt at "vi må blæse en kraftig professionalismestorm" for at opnå denne udvikling.

Det er min mening at Deng Ziao-ping tillægger de akademiske studier meget stor betydning. Baggrunden herfor er, at de fires bande førhen ikke tillod folk at dyrke deres faglige studier, så han må nødvendigvis tillægge dette stor betydning. For at rette op på de tab, der er lidt i fortiden, er det nødvendigt med ændringer, men dette betyder modsætningsvis ikke, at vi nu kun tillægger de faglige studier stor betydning og derved glemmer vore politiske mål. Kun ved at give det fagspecifikke indhold i studierne en høj prioritet, kan vi rette op på de fejltagelser der er gået.

I oktober 1975 og i den følgende tid verserede der en debat i Kina foranlediget af daværende undervisningsminister Zhou Rong-xin der hævdede, at det akademiske niveau var for lavt. På Peking Universitet udvikledes der dengang en kritikbevægelse mod ministeren, der beskyldtes for at undergrave de kulturrevolutionære reformer. Kan der knyttes nogle kommentarer hertil?

Det skal forstås således: På den tid var der som følge af de fires bandes sabotage og indblanding et særdeles lavt undervisningsniveau, men for at bevare kontrollen over den del af magten, som de fires bande havde tiltaget sig, så havde de en del medløbere, som de kunne benytte sig af for at bevare deres herredømme. Der var to slags folk der hævdede at undervisningskvaliteten ikke var for lav. Dels de nævnte medløbere af de fires bande. Dels folk der var uvidende om den aktuelle undervisningssituation og som blindt fulgte hvad medløberne af de fires bande hævdede.

Kan der siges noget om, hvilke konsekvenser den pågående modernisering og teknologisering af Kina vil få for bibliotekerne og for bibliotekaruddannelsen. Jeg tænker her på statens behov for en veludbygget informationsformidling om udenlandske fremskridt indenfor teknik og naturvidenskab etc.

Realiseringen af de fire moderniseringer har stor betydning for udviklingen af vore biblioteker. I de sidste par år, hvor de fires bande har haft kontrollen på en del områder, er vor naturvidenskab og teknik ikke blevet udviklet tilstrækkeligt, og der er således opstået et stort spring mellem Kina og andre udviklede lande. For hurtigst muligt at komme på linie med de mere fremskredne lande er informationer om den nyeste udvikling indenfor teknik og naturvidenskab af den største betydning. Kun ved at sikre os hurtige informationer om denne udvikling indenfor forskellige områder, kan vi fuldføre vor egen modernisering og derved indhente og overgå andre lande. Dertil kommer så, at for at realisere de fire moderniseringer er det af den største betydning at gøre brug af den nyeste udenlandske videnskabelige og tekniske litteratur som vi har erhvervet. Og dette har direkte relation til vort arbejde, for det afhænger af os bibliotekarer, at tilgængeligheden og en bedre udnyttelse af de bøger, vi har anskaffet, sikres. På et universitetsbibliotek som Pekings er det vor opgave at forsyne universitetets forskellige afdelinger med litteratur i overensstemmelse med deres behov samt at forbedre serviceniveauet overfor studenter og lærere i deres arbejde og studier.

Som følge af de fires bandes sabotage i de sidste par år, har vi både på dette bibliotek og på andre biblioteker ude over landet store tomrum, i særlig grad hvad angår udviklingen af automatiserede katalogsystemer. I overensstemmelse med realiseringen af de fire

moderniseringer er vore bibliotekarer meget optaget af biblioteksteknisk udviklingsarbejde, herunder automation etc.

Bibliotekerne skal således understøtte den økonomiske udvikling og samtidig ikke glemme den politiske bestemte del af deres målsætning, men hvordan kan bibliotekerne arbejde ud fra en klassekampsteori hvis hensynet til produktionsfremgang og økonomisk udvikling overordnes klassekampen?

Det er en meget vigtig opgave for et universitetsbibliotek at propagandere for og udbrede marxismen-leninismen og Mao Ze-dongs tanker, og vi må lade vort bibliotek tjene de tre store revolutionære bevægelser. Med de tre store revolutionære bevægelser mener vi klassekampen, kampen for produktionsfremgang og videnskabelige og tekniske eksperimenter. Med andre ord, når vi formidler bøger til brugerne har vi altid disse tre store bevægelser i tankerne. På den anden side er det også af stor betydning for et universitetsbibliotek at sikre, at det videnskabelige forskningsarbejde og undervisningsarbejde på universitetet forløber gnidningsløst. Vi mener, at det at gøre et godt stykke arbejde på dette område også er at tjene proletariatets politiske interesser. For vi stræber mod at uddanne folk med både en høj socialistisk bevidsthed og med et højt kulturelt niveau.

For at vende tilbage til uddannelsen; hvilke forfattere og tekster læser de studerende i deres grundkursus i political science? Kan man gå til bibliotekerne og læse højreafvigere som Liu Shao-qi og Lin Biao?

Vore kurser i politik styres af marxismen-leninismen og Mao Ze-dongs tanker. Den politiske del af uddannelsen tager kampen mellem de to linier indenfor det kinesiske kommunistparti som ledetråd for de studerendes arbejde. Så udtalelser fra Lin Biao og Liu Shao-qi formidles til de studerende som negative eksempler, der kan henvises til, og som gøres til genstand for kritik. Vi mener, at kun ved at lade de studerende få kendskab til disse negative holdninger, kan de virkelig forstå betydningen af klassekampen og kun derved kan de hæve deres bevidsthedsniveau og opnå en dybtgående forståelse af kampen mellem de to linier indenfor partiet.

Det er med andre ord det samme historiesyn som er udtrykt af historikeren Gu Jie-gang, der her i foråret taler om, at man skal tage ved lære af fortidens negative erfaringer. Og den dialektiske materialisme skal være vejledende i behandlingen af de historiske kilder, ikke i deres udvalg som de fires historiegrafi foreskrev.

Ja, det er det samme historiesyn.

Hvordan er forbindelsen mellem afdelingen for Library Science her på Peking Universitet og Universitetsbiblioteket, skal de ses som én enhed?

Under de fires bandes regime blev afdelingen for Library Science integreret i Universitetsbiblioteket. På det tidspunkt blev det udlagt således, at bibliotekaruddannelsen var et Library Science-speciale, der henhørte under Universitetsbiblioteket. På Wuhan Universitet var det modsatte tilfælde. Der talte man om et Universitetsbibliotek, der blev drebet af en afdeling for Library Science. Erfaringen viser, at dette ikke er hensigtsmæssigt. Vi er af den mening, at Universitetsbiblioteket og afdelingen for Library Science både knytter sig til hinanden og samtidig hermed adskiller sig fra hinanden. Vi kan hverken lade biblioteket erstatte en afdeling for Library Science eller modsat lade afdelingen erstatte et bibliotek. For i en afdeling for Library Science lægges vægten på undervisning af bibliotekarstuderende, mens Universitetsbibliotekets opgave er at yde service overfor alle universitetets lærere og studerende. Det siger sig selv, at biblioteket nødvendigvis må lade sig lede af de biblioteksteoretiske studier der foregår på afdelingen for Library Science og når afdelingen for Library Science uddanner de studerende, har de på deres side behov for vort bibliotek som øvelsessted for de studerende. Men disse to institutioner kan på ingen måde integreres fuldstændigt i hinanden. I de sidste par år, da der var tale om integration, greb den ene institution på en uheldig måde ind i den andens arbejde. Således forsøgte afdelingen for Library Science at opstille undervisningsprogrammer, der direkte relaterede sig til bibliotekernes

praktiske arbejde. De udlagde det på følgende måde: Der må opstilles programmer, der tager sigte på typisk biblioteksarbejde. Dette havde til følge at de grundlæggende biblioteksteoretiske studier indenfor Library Science blev forsømt. Da de biblioteksstuderende tilbragte størstedelen af deres tid på Universitetsbiblioteket, måtte bibliotekarerne der også bruge uforholdsmæssig megen tid på at betjene denne gruppe, hvilket var til skade for de øvrige brugere af biblioteket.

Hvor mange bibliotekarer uddannes der årligt?

Vi har på afdelingen for Library Science tre hold på hver omkring 50 studerende, så det bliver ca. 150 færdiguddannede på en årgang.

Kan der siges noget om de anvendte undervisnings- og evalueringsformer. Er der øvelser, forelæsninger, praksis undervejs, eksaminer?

På den ene side tillægger vi studiet af de grundlæggende teorier stor betydning, på den anden side lader vi de studerende have en del praktiske øvelser, f.ex. i katalogisering og klassifikation af bøger. Da disse praktiske øvelser blev lagt ind i studiet udvalgte vi en del typiske eksempler, som de studerende kunne anvende. Når de studerende gennemgår et kursus i referencebøgers brug, stiller vi således referenceværker til rådighed for de studerendes arbejde. I studiets andet og tredje år lader vi de studerende tilbringe nogen tid med praktisk arbejde på vore biblioteker, nærmest som en slags praktikanttjeneste. Vi har endvidere genindført vort eksamenssystem. Der er nu regelmæssige eksaminer og prøver undervejs i studiet og afsluttende eksamen efter 4. studieår. I deres sidste studieår kan de studerende enten udarbejde en afhandling, eller de kan skrive en sammenfattende report om deres praktiske biblioteksarbejde. Prøver og eksaminer er lagt således til rette, at vi kan teste de studerendes standpunkt og færdigheder i deres studieforløb.

Finder der kursusvirksomhed sted udover de allerede nævnte kurser?

Ja, på to måder. For det første afholder vi nogle korte in-service uddannelseskurser. I disse korte kurser tilbydes enten de grundlæggende teorier indenfor Library Science eller genopfriskning og videreuddannelse indenfor særlige områder. Netop nu afholder afdelingen for Library Science et videregående kursus for specialister i klassifikation og ordning af klassiske kinesiske værker, og jeg underviser på dette kursus i udgavekendskab og identifikation af sjældne bøger. Vi afholder også lejlighedsvis kurser i bøgernes brug for bibliotekarer, der arbejder på amtsniveau eller på distriktsniveau. Det er ikke kun vort universitet der afholder denne slags kurser, også biblioteker på provinsniveau har løbende praksisrelateret kursusvirksomhed. Udover disse kurser driver vi også kursusvirksomhed pr. korrespondance.

Korrespondancekurserne tilbydes praktiserende bibliotekarer, der af den ene eller den anden grund har utilstrækkelige professionelle kvalifikationer. Ind imellem får disse korrespondancestuderende også tilbud om at komme til universitetet. Mange provinser og selvstyrende byer planlægger for tiden at oprette afdelinger for Library Science og drive kursusvirksomhed for derved at bringe antallet af kvalificerede personaleenheder op. De mest presserende problemer for biblioteksvæsenet i Kina er at få rådet bod på den udtalte mangel på kvalificeret arbejdskraft samt at få udviklet brugen af EDB indenfor bibliotekerne.

KAMPEN MELLEM DE TO LINIER

Som en rød tråd gennem Kinas nyere historie går kampen mellem de to linier indenfor partiet. Denne kamp er en kamp om valget af akkumulationsstrategi for omformningen af de kinesiske samfund. I perioder lægger magtkonstellationen i partiet vægten på produktionsforholdene og på udviklingen af folkets politiske bevidsthedsniveau som ex. under Kulturrevolutionen, i andre perioder er det udviklingen af produktivkræfterne og den økonomiske fremgang der tillægges størst betydning. Denne kamp må naturligt afspejle sig i uddannelsespolitikken og i bibliotekernes målætning.

Citat fra vægavis på Peking Universitet, februar 1976, under uddannelseskampagnen vendt

mod Deng Ziao-ping, der april 76 med Maos sanktion fratages alle sine poster i ledelsen for anden gang:

"På uddannelsesfronten sætter han (capitalist-roaderen Deng) skub i Zhou Rong-xin m.fl.: "Hovedvægten må lægges på studier. Det her med at læse bøger er blevet til et problem overalt. Zhou Rong-xin, du er undervisningsminister, men du har ikke gjort noget ved det." Dette er baggrunden for den ballade, vi for nylig har haft i uddannelsessektoren. M.h.t. videnskab og teknologi støtter han "hvide eksperter" (altså ikke røde), modsætter sig Partiets ledelse og løfter professionalismen op til himlene. Han sagde, at "det er i orden med bogorme inden for videnskab og teknologi". Han hævder, at for at nå tinderne må vi støtte os på "matematik, fysik, kemi og fremmedsprog". Der er rigeligt! Alle disse fakta beviser, at denne gamle vandringsmand på kapitalismens vej har været på spil tidligere, og han har været det igen, idet han denne gang gik endnu længere end både Lio Shao-qi og Lin Biao. Alle de ting, som Liu Shao-qi og Lin Biao ikke turde sige åbent, har han fremført."

Den ballade i uddannelsessystemet, der hentydes til her, er konfrontationen mellem de to linier. Deng-linien ønskede, og ønsker nu igen efter Dings anden rehabilitering i juli 1977, at uddannelsessystemet og biblioteksvæsenet skal tjene produktivkræfternes udviklingsbehov, og ikke virke hindrende på landets økonomiske udvikling ved at lægge vægten på politiske studier og fysisk arbejde, som de fires bande foreskrev. Fire-banden hævdede nemlig, at kun ved at få greb om revolutionen, d.v.s. klassekampen og produktionsforholdene, var det muligt at ændre samfundets produktivkræfter i stor skala og øge produktionen.

To-linie kampen aftegner sig også i følgende uddrag af artikler udsendt over Peking Radio 29.9.1976, efter Maos død, men medens de fires bande stadig sad på magten over kommunikations- og propagandaapparatet:

"Han (Deng Xiao-ping) viftede med det "røde flag" for at bekæmpe den Røde Fane. Bag om ryggen på formand Mao og partiets centralkomité udvalgte han - med skumle bagtanker - tre direktiver ud af en lang række instrukser givet af formand Mao, for at brygge dem sammen i et opkog, der gik på "at tage de tre direktiver som et afgørende led". Ved at erstatte hovedproblemet med et underordnet problem begik han et gennemført forræderi mod partiets teori og praksis, der bygger på at tage klassekampen som det afgørende led, og dermed gik han imod partiets grundlæggende linie for hele socialismens historiske epoke".

Efter de fires bandes fald i oktober 76 har magten i partiet ligget hos produktivkraft-teori tilhængerne og Kulturrevolutionen er i august 77 officielt blevet erklæret for afsluttet. Dette betyder dog ikke at to-linie kampen er ført til ende, for uden kampens iboende dialektik vil det kinesiske samfund miste en væsentlig forudsætning for en fortsat dynamisk samfundsudvikling. Sommeren 78 har da også vist os ansatserne til to-linie kampens fortsættelse, nu som en Deng-linie og en Hua-linie indenfor partiet.

Citater fra: Kina efter Mao. Baggrunden for Hua Guo-fengs magtovertagelse. Af Clausen, Vosbein og Østergaard. Modtryk, 1976.

Interviewer: Pierre Evald.

Kilde: Bibliotek 70, 1978, no. 16.

Rev. by [Pierre Evald](#), 02.09.1998